

Párhuzamos magyar fordítással

globish®

The World Over

Globish az egész világ

Jean-Paul Nerrière

David Hon

Globish The World Over

© 2009 Jean-Paul Nerrière and David Hon

This book is owned by the writers. Any unauthorized copying in any media, including publishing on the Internet or giving out by other means, is forbidden and protected against under international copyright provisions.

US Copyright Registry Case # 1-251264081

ISBN : 978-0-9842732-0-1

Globish az egész világ

© 2009 Jean-Paul Nerrière és David Hon

Dlugosz Krisztina (magyar fordítás)

Ez a könyv a szerzők tulajdona. Minden jogtalan másolás bármely médiában, beleértve az interneten való elhelyezést vagy más módon történő terjesztést tilos; nemzetközi szerzői jogvédelem alatt áll.

US Szerzői Jog Nyilvántartási szám:
#1-251264081

ISBN : 978-0-9842732-0-1

International
bish
Institute

Globish

The World Over

By Jean Paul Nerrière and
David Hon

A book written IN Globish

Globish

az egész világ

Jean Paul Nerrière és
David Hon

Egy Globish-ul írt könyv

Dlugosz Krisztina
(magyar fordítás)

Table of Contents

Foreword for the Hungarian Translation.....	5
Beginning.....	6

Part 1 The Problem with Learning English.....8

Chapter 1 Many, Many Languages.....	9
Chapter 2 Esperanto vs...the World?.....	13
Chapter 3 Thinking Globally.....	15
Chapter 4 The Native Speakers' Edge is Their Problem.....	21
Chapter 5 The English Learners' Problem Can Be Their Edge.....	28
Chapter 6 The Value of a MiddleGround.....	33
Chapter 7 The Beginnings of Globish.....	37
Chapter 8 Is Globish More Useful than English?.....	45
Chapter 9 A Tool and... A Mindset.....	50
Chapter 10 Globish in Many Places.....	55

Part 2 Elements of Globish.....63

Chapter 11 How much is "enough"?.....	64
Chapter 12 Is Globish the Same as English?...67	
Chapter 13 How Globish is Different from English.....	70
Chapter 14 Natural Language Has "Experience".....	74
Chapter 15 A Closed System: Globish Limitations.....	76
Chapter 16 1500 Basic Words.....	78
Chapter 17 When Globish Arrives.....	85

Appendix.....90

Synopsis.....	91
Partial Resources.....	95
Meet the Writers and the Translator.....	96

Tartalomjegyzék

Előszó a magyar fordításhoz.....	5
Bevezető.....	6

1. rész Probléma az angol nyelv tanulásával.....8

1. fejezet Sok, sok nyelv.....	9
2. fejezet Eszperantó kontra...a világ?.....	13
3. fejezet Globálisan gondolkodva.....	15
4. fejezet Az angol anyanyelvűek előnye az ő problémájuk.....	21
5. fejezet Az angolul tanulók problémája...lehet az előnyük.....	28
6. fejezet Egy közös alap értéke.....	33
7. fejezet A Globish kezdetei.....	37
8. fejezet Hasznosabb a Globish, mint az angol?.....	45
9. fejezet Egy eszköz és...egy gondolkodásmód.....	50
10. fejezet Globish, számos helyen.....	55

2. rész A Globish alkotóelemei.....63

11. fejezet Mennyi az „elég”?.....	64
12. fejezet A Globish ugyanaz, mint az angol?.....	67
13. fejezet Miben különbözik a Globish az angoltól?.....	70
14. fejezet A természetes nyelvnek van „tapasztalata”.....	74
15. fejezet Egy zárt rendszer: Globish korlátok.....	76
16. fejezet 1500 alapszó.....	78
17. fejezet Amikor a Globish megérkezik.....	85

Melléklet.....90

Összegzés.....	91
Források a teljesség igénye nélkül.....	95
Találkozás az írókkal és a fordítóval.....	96

Foreword for the Hungarian Translation

Globish The World Over is among the few books that go to the readership with side-by-side translation. It means that the original text and the Hungarian translation can be read next to each other on every page. Thus this book fills a double function. On one hand reading only the right side, the Hungarian translation, the book can give information, and perhaps amusement, to those who speak little or no English. They are interested in an amazing process that is happening in front of the eyes of people in this age: The world has found a common language. It will help all people to communicate with each other, and this language is being called *Globish*.

On the other hand, the side-by-side translation provides an opportunity to the learners of English -- or perhaps learners of Hungarian -- to use this book as a kind of language coursebook. During the translation, we paid special attention to following the grammatical structure and the phrasing of the original text. It is portrayed accurately to the extent the different structure of the Hungarian language allows us to do so. We hope this method will provide a real opportunity -- in a real language environment -- for the learners of English to follow and recognize elements of English they have learned in school.

Előszó a magyar fordításhoz

A *Globish az egész világ* azon kevés könyvek közé tartozik, amely párhuzamos fordítással kerül az olvasóközönség elé. Ez azt jelenti, hogy az eredeti szöveg és a magyar fordítás minden oldalon egymás mellett olvasható. Így ez a könyv kettős funkciót tölt be. Egyrésztől csak a jobb oldalt, azaz a magyar fordítást olvasva a könyv információt nyújt, és talán szórakozást is, azok számára, akik kicsit vagy egyáltalán nem beszélnek angolul. Akik érdeklődnek az az érdekes folyamat iránt, ami a mai kor embere előtt zajlik: a világ talált magának egy közös nyelvet. Ez segíteni fog mindenkinek, hogy kommunikáljon egymással; és ezt a nyelvet *Globish*-nak nevezik.

Másrésztől, a párhuzamos fordítás lehetőséget biztosít az angolul tanulók - vagy talán a magyarul tanulók - számára is, hogy ezt a könyvet, mint egyfajta nyelvkönyvet használják. A fordítás során külön figyelmet fordítottunk az eredeti szöveg nyelvtani szerkezetének, szóhasználatának követésére. Ez azon keretek között jelenik meg, amit a magyar nyelv eltérő struktúrája megenged. Reméljük, hogy ez a módszer valós lehetőséget nyújt - valós nyelvi környezetben - az angolul tanulóknak, hogy kövessék és felismerjék az angol nyelv azon elemeit, melyeket az iskolában megtanultak.

Chapter 5

The English Learners' Problem...Can Be Their Edge

Some very expert English speakers take pride in speaking what is called "plain" English. They recommend we use simple English words, and to avoid foreign, borrowed words for example. So speaking plain English is not speaking bad English at all, and might even be speaking rather good English. Using unusual or difficult words does not always mean you know what you are talking about. In many cases, "plain" English is far more useful than other English. The term "Plain English" is the name of a small movement, but the term is most often used between native speakers to tell each other that the subject is too difficult. They say: *"Just tell me in plain English!"*

It is very important, on the other hand, to speak correct English. Correct English means using common English words in sentences that have reasonably good meanings. Of course, everyone makes mistakes now and then, but a good goal is to say things in a correct way using simple words. This makes it easier to say things that are useful.

Of course, we know that we say things well enough if people understand what we say. So we need to observe a level of usage and correctness in English which is "enough" for

5. fejezet

Az angolul tanulók problémája...lehet az előnyük

Néhány nagyon művelt angol anyanyelvű büszke arra, hogy az úgynevezett „egyszerű” angolt beszéli. Például azt javasolják, hogy használjunk egyszerű angol szavakat és kerüljük az idegen, átvett szavakat. Tehát az egyszerű angol használata egyáltalán nem egyenlő a helytelen angol beszéddel, sőt, akár még egy nagyon jó angolt is jelenthet. A furcsa vagy bonyolult szavak használata nem mindig jelenti azt, hogy tudod is, miről beszélsz. Sok esetben az „egyszerű” angol sokkal hasznosabb, mint bármilyen másik angol. A kifejezés „Egyszerű Angol” egy kisebb mozgalomnak a neve, de a szó leggyakrabban anyanyelvűek között kerül használatra, hogy elmondják egymásnak, a téma túl bonyolult. Azt mondják: *„Csak mondd el szimplán angolul!”*

Nagyon fontos, másrészt, hogy helyes angolt beszéljünk. A helyes angol egyszerű angol szavak használatát jelenti a mondatokban, amiknek megfelelő jelentésük van. Természetesen, mindenki vét hibákat olykor-olykor, de a cél az, hogy megfelelő módon, egyszerű szavakat használva mondjunk dolgokat. Ez könnyebbé tesz olyan dolgokat mondani, amik hasznosak.

Természetesen tudjuk, hogy elég jól mondjuk a dolgokat, ha az emberek megértik, amit mondunk. Ezért a használatnak és a helyességnek azt a szintjét kell használnunk

understanding. Less is not enough. And “more than enough” is too much – too difficult – for many people to understand. Most public messages – such as advertisements use fairly common words and fairly simple English. The messages often cost a lot so it is important everyone understands them. On television, time for messages can cost huge amounts so the English used is chosen very carefully. The American Football Super Bowl in the US has advertisements that are very easy to understand. The advertisers pay \$2 000 000 a minute for their advertisements, so they want to be sure people understand!

There is a level of English that is acceptable for most purposes of understanding. This is the level that Globish aims to show. As we will see in greater detail, Globish is a defined subset of English. Because it is limited, everyone can learn the same English words and then they can understand each other. Globish uses simple sentence structures and a small number of words, so that means you have to learn less. And it can be expanded easily when people choose to do this.

The Globish word list has 1500 words. They have been carefully chosen from all the most common words in English. They are listed in the middle of this book. In the Oxford English Dictionary there are about 615000 entries. So how could 1500 words be enough? This book – in Globish – uses those 1500 basic words

az angolban, ami pont „elég” a megértéshez. A kevesebb nem elég. És ami „több mint elég” az túl sok – túl bonyolult – sok embernek a megértéshez. A legtöbb közüzenet – úgy, mint a reklámok – teljesen mindennapi szavakat és egészen egyszerű angolt használnak. Az üzenetek gyakran sokba kerülnek, ezért fontos, hogy mindenki értse azokat. A televízióban a reklámidők óriási összegekbe kerülhetnek, így az ott használt angolt nagyon körültekintően választják meg. Az Amerikai Futball Szuper Kupának az USA-ban olyan reklámjai vannak, amiket nagyon könnyű megérteni. A reklámozók 2 000 000 dollárt fizetnek percenként a reklámjaikért, ezért biztosak akarnak lenni, hogy az emberek megértik!

Van egy olyan szintje az angolnak, ami a megértést tekintve a legtöbb célhoz elfogadható. Ez az a szint, amit a Globish igyekszik megmutatni. Ahogy azt majd látni fogjuk részleteiben, a Globish egy meghatározott részhalmaza az angolnak. Mivel ez jól körülhatárolt, mindenki meg tudja tanulni ugyanazokat az angol szavakat és így meg tudják érteni egymást. A Globish egyszerű mondat szerkezeteket és kevés szót használ, így ez azt jelenti, hogy kevesebbet kell megtanulni. És azt könnyen ki is lehet bővíteni, ha az ember azt választja.

A Globish szavak listáján 1500 szó van. Körültekintően lettek kiválasztva a leggyakoribb angol szavak közül. Ezek fel vannak sorolva a könyv közepén. Az Oxford English Dictionary-ben körülbelül 615000 címszó van. Hogy lehet elég 1500 szó? Ez a könyv – az eredeti szöveg, ami Globish-ul van – azt az 1500 alapszót és annak a

and their variations.

This list of 1500, of course, will also accept a few other words which are tied to a trade or an industry: call them "technical words." (Technical is a technical word.) Some technical words are understood everywhere. In the computer industry, words like web and software are usually known by everyone. They are from English or are made up, like Google. And in the cooking industry, many words are French, like "sauté" or "omelette".

Globish also uses words that are already international. Travelers communicate using words like "pizza", "hotel", "police", "taxi", "stop", "restaurant", "toilets", and "photo".

1500 is a lot of words, because English has been a language where words "father" words. The children words of the first 1500 words are easy to learn. For instance, "care" is the father of "careful, carefully, carefulness, careless, carelessly, carelessness, uncaring, caretaker, etc..." It is the same with "use" and hundreds of other words. If you count all the fathers and their children you find over 5,000 Globish words.

Experts say most native English speakers use only about 3,500 words. Well-educated speakers may know many more words but probably only use about 7,500 words. It is demonstrated that even native speakers with high education say 80% of what they have to

variációit használja.

Ez az 1500-as lista, természetesen, el fog fogadni néhány más szót is, amik egy szakmához vagy iparágához kapcsolódnak: ezeket szakmai szavaknak nevezzük. Néhány szakmai szót mindenhol megértene. A számítógépiparban az olyan szavak, mint web vagy software általában mindenki által ismertek. Ezek az angoltól származnak, vagy úgy lettek kitalálva, mint a Google. A szakács szakmában sok szó francia, mint a „sauté” vagy az „omlett”.

A Globish is használ olyan szavakat, amik már nemzetköziesek. Az utazók olyan szavakat használva kommunikálnak, mint „pizza”, „hotel”, „police”, „taxi”, „stop”, „restaurant”, „toilets” vagy „photo”.

Az 1500, az sok szó, mert az angol egy olyan nyelv, ahol a szavak új szavakat „nemzenek”. Az első 1500 szó „gyerek szavait” könnyű megtanulni. Például a „care” (gond) szó az apja a „careful (gondos), carefully (gondosan), carefulness (óvatosság), careless (gondatlan), carelessly (gondatlanul), carelessness (gondatlanság), uncaring (nemtörődöm), caretaker (gondnok), stb...” szavaknak. És ez ugyanaz a „use” (használ) szóval és több száz más szóval is. Ha megszámoled az összes „apa szót” és a „gyerekeiket”, több mint 5000 Globish szót találsz.

Szakértők azt mondják, hogy a legtöbb angol anyanyelvű körülbelül csak 3500 szót használ. A jól képzett beszélők lehet, hogy sokkal több szót ismernek, de valószínűleg körülbelül csak 7500 szót használnak. Bizonyított, hogy még a magasan képzett

say with only 20% of their word-wealth. This is only one good example of a universal law called the “Pareto Principle”, named after its Paris-born inventor. The Pareto Principle states: For all things that happen, 80% of the results come from 20% of the causes. So, 20% of the educated native speaker's 7500 word wealth is....1500. So with 1500 words, you may communicate better than the average native English speaker, and perhaps as well as the highly-educated one – for 80% of the ideas. For the 20% left over, in Globish you can use a definition instead. You will not say “my nephew”, as this could be too difficult in many non-English speaking countries. You will say instead: “the son of my brother”. It will be all right.

But where did the 1500 words come from?

Various lists of most-commonly-used English words have suggested the 1500 basic words of Globish. However, the value of a set of words should not be by the place they come from but how well we use them.

Globish is correct English *and* it can communicate with the greatest number of people all over the world. Of course, native English speakers can understand it very quickly because it is English. And even better: they usually do not notice that it is Globish. But non-native English speakers *do* see the

anyanyelvű beszélők is, a 80%-át annak, amit mondaniuk kell, a szókészletük csupán 20%-val mondják el. Ez csak egy jó példája annak az egyetemes törvénynek, amit „Pareto-törvénynek” neveznek, a Párizsban született feltalálója után. A Pareto-törvény azt állítja, hogy: minden dologban ami történik, az eredmény 80%-a az okok 20%-ából fakad. Ekként a tanult anyanyelvű beszélő 7500-as szókészletének a 20%-a...1500. Így 1500 szóval lehet, hogy jobban kommunikálsz, mint az átlag angol anyanyelvű, és talán ugyanolyan jól, mint a magasan képzett – az esetek 80%-ban. A maradék 20%-ban, Globish-ul egy meghatározást tudsz használni helyette. Nem azt fogod mondani, hogy „az unokaöcsém (my nephew)”, mert ez túl bonyolult lehet sok nem angol anyanyelvű országban. Hanem azt fogod mondani helyette, hogy: „a bátyám fia”. És ez így rendben lesz.

De honnan jött ez az 1500 szó?

A leggyakrabban használt angol szavak különféle listái vetették fel az 1500 Globish alapszót. Azonban, a szavak halmazának értékét nem a származási helyük alapján kellene megítélni, hanem, hogy milyen hasznosan használjuk őket.

A Globish korrekt angol, és a legtöbb emberrel képes is kommunikálni az egész világon. Természetesen, ezt az angol anyanyelvűek is nagyon gyorsan meg tudják érteni, hiszen ez angol. Sőt, még jobb is: általában észre sem veszik, hogy ez Globish. De a nem angol anyanyelvűek látják a

difference: they understand the Globish better than the English they usually hear from native English speakers.

különbséget: jobban értik a Globish-t, mint azt az angolt, amit általában az anyanyelvi beszélőktől hallanak.

Technical Words

Technical - with a scientific basis, or used by a profession

International Words

Pizza - an Italian food found most places in the world

Hotel - a place to stay which rents many rooms by the night

Police - men or women who make certain you follow the law.

Taxi - a car and driver you rent to take you individual places

Restaurant - a place to eat where you buy single meals

Toilets - places to wash hands and do other necessary things

Photo - a picture taken with a camera

Piano - a large box with many keys to make music with

Sauté - French way of cooking; makes meat or vegetables soft

Omelette - a way of cooking meals with eggs

